

Stanisław KOZIEJ

**POLITYKA
BEZPIECZEŃSTWA
PAŃSTWA**

**CZ. II
Międzynarodowe (sojusznicze)
uwarunkowania
bezpieczeństwa polski**

www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)

Zewnętrzne filary bezpieczeństwa Polski

- **NATO**
- **Unia Europejska**
- **Partnerstwo z USA**

MATRO

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA EUROTALANTYCKIEGO: ogniska wyzwań i zagrożeń

Wyzwania transatlantyckie:
niepewność co do
USA?

Wyzwania wewnątrz europejskie
(kryzys integracji,
migracje, terroryzm
wewnątrz europejski?)

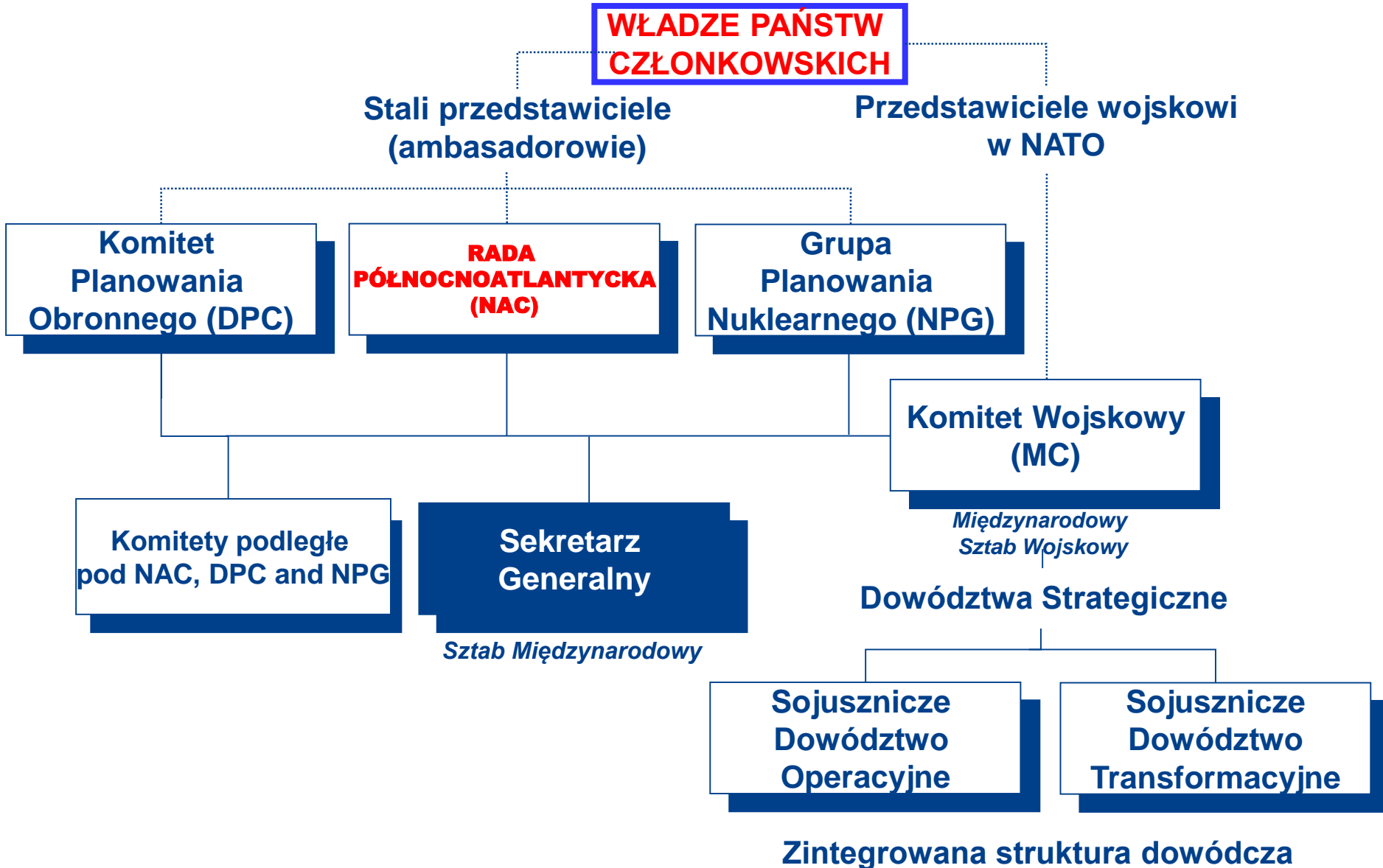
**Kryzys w Europie
Wschodniej:**
(neoimperialny zwrot
strategiczny Rosji,
rewizjonizm jako cel i
konfrontacja polityczna
jako metoda. To nowa
jakość: kończy
pozimnowojenną erę
kooperacji.
Wojna hybrydowa,
agresja poniżej progu
wojny)

Obszar euroatlantycki

**Kryzys na Bliskim
Wschodzie i Afryce**
(ISIL, migracje.
Brak strategii.
Interwencja Rosji,
Turcja?)

STRUKTURA CYWILNA I WOJSKOWA

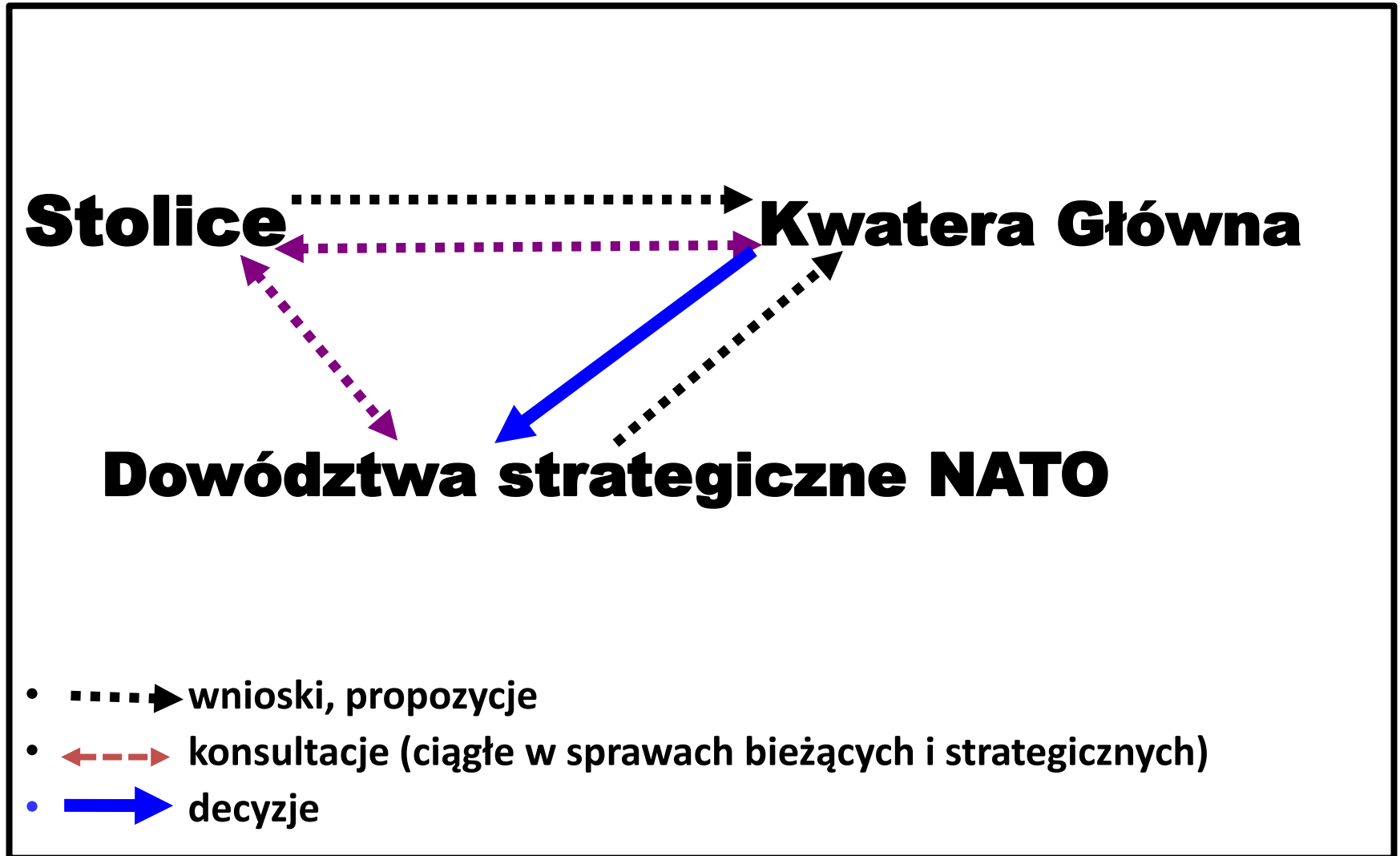
Struktura: Siły zbrojne

- **wydzielone (dowództwa, część obrony powietrznej, AWACS, niektóre jednostki łączności),**
- **przeznaczone do wydzielenia,**
- **najwyższej gotowości, obniżonej gotowości, mobilizowane**
- **siły ekspedycyjne (NRF) – po 5 dniach na 30 dni i więcej („szpica”)**
- **dowództwa strategiczne – operacyjne i transformacyjne**

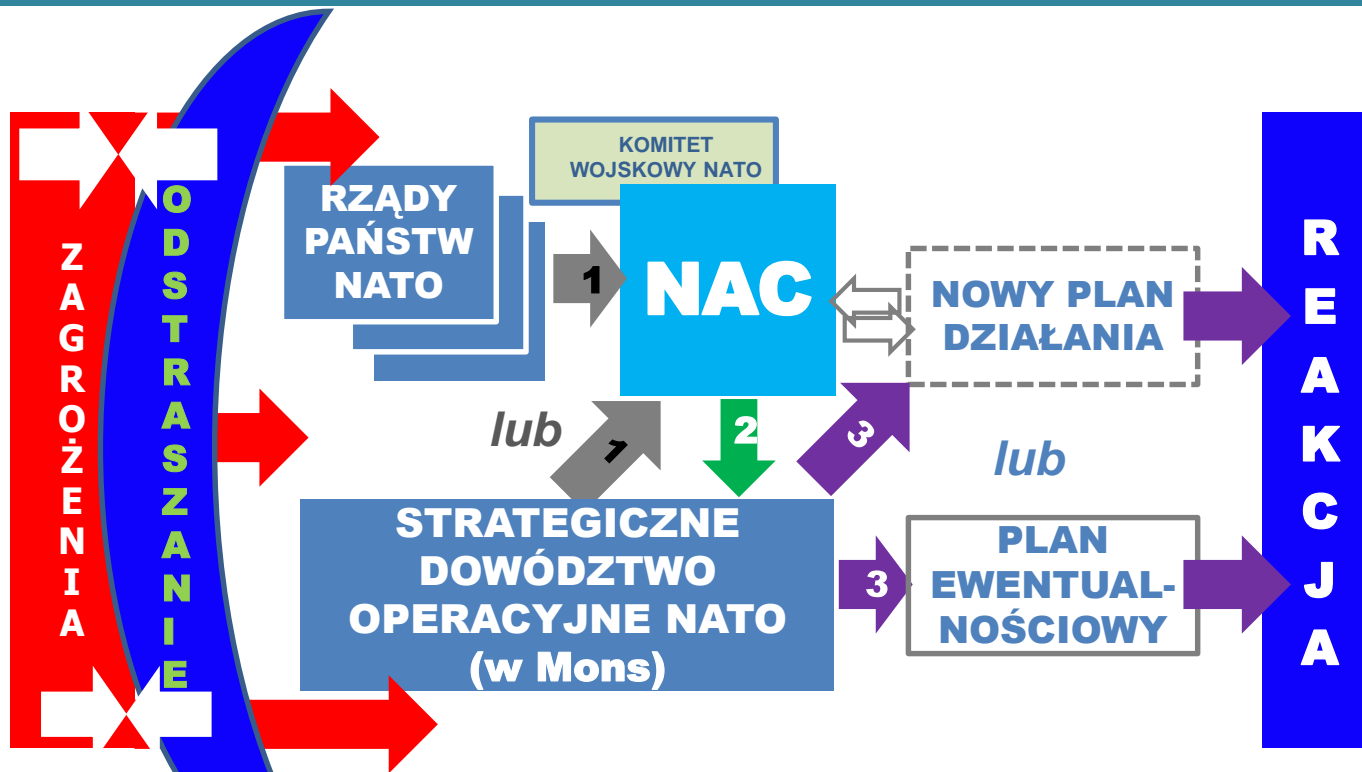
Zasady funkcjonowania

- **Permanentne konsultacje polityczne**
- **Procedury konsultacyjne – komitety - rola stolic – zasada konsensusu**
- **Relacje między decyzjami sojuszniczymi i stanowiskami narodowymi**

PROCEDURY

Mechanizm reagowania NATO

1= WNIOSEK

2= DECYZJA

3= DZIAŁANIE
(plan i realizacja)

Koncepcje zimnowojenne

- **koncepcja obrony strategicznej obszaru północnoatlantyckiego (rok 1950)**
- **strategia zmasowanego odwetu (połowa lat 50.)**
- **strategia elastycznego reagowania (lata 60.)**

Okres pozimnowojenny (1)

- **Rzym 1991 - nowa koncepcja strategiczna (przełomowa):**
 - **od konfrontacji do współpracy,**
 - **NACC,**
 - **reagowanie kryzysowe,**
 - **elastyczność,**
 - **wielonarodowość sił**

Okres pozimnowojenny (2)

- **1999 – poszerzenie,**
- **Kosovo**
- **2001 – atak na USA,**
Afganistan i art. 5.
- **„Dekada afgańska”**
- **Strategia lizbońska z**
2010 r.

Opcje strategiczne NATO

- **wojna na dużą skalę** - mało prawdopodobna dziś, nie dająca się wykluczyć w przyszłości
- **większe zagrożenie** - **lokalne konflikty i kryzysy**
- **zagrożenia militarne i niemilitarne nowego typu:**
wojna hybrydowa

Strategia nuklearna

- **Cel - polityczny**
- **główna funkcja - odstraszanie**
- **sposób - utrzymywanie w tajemnicy informacji na temat potencjału nuklearnego i zasad użycia go, aby uniemożliwić potencjalnemu agresorowi dokonanie kalkulacji co do charakteru reakcji Sojuszu na agresję militarną**

Potencjał nuklearny

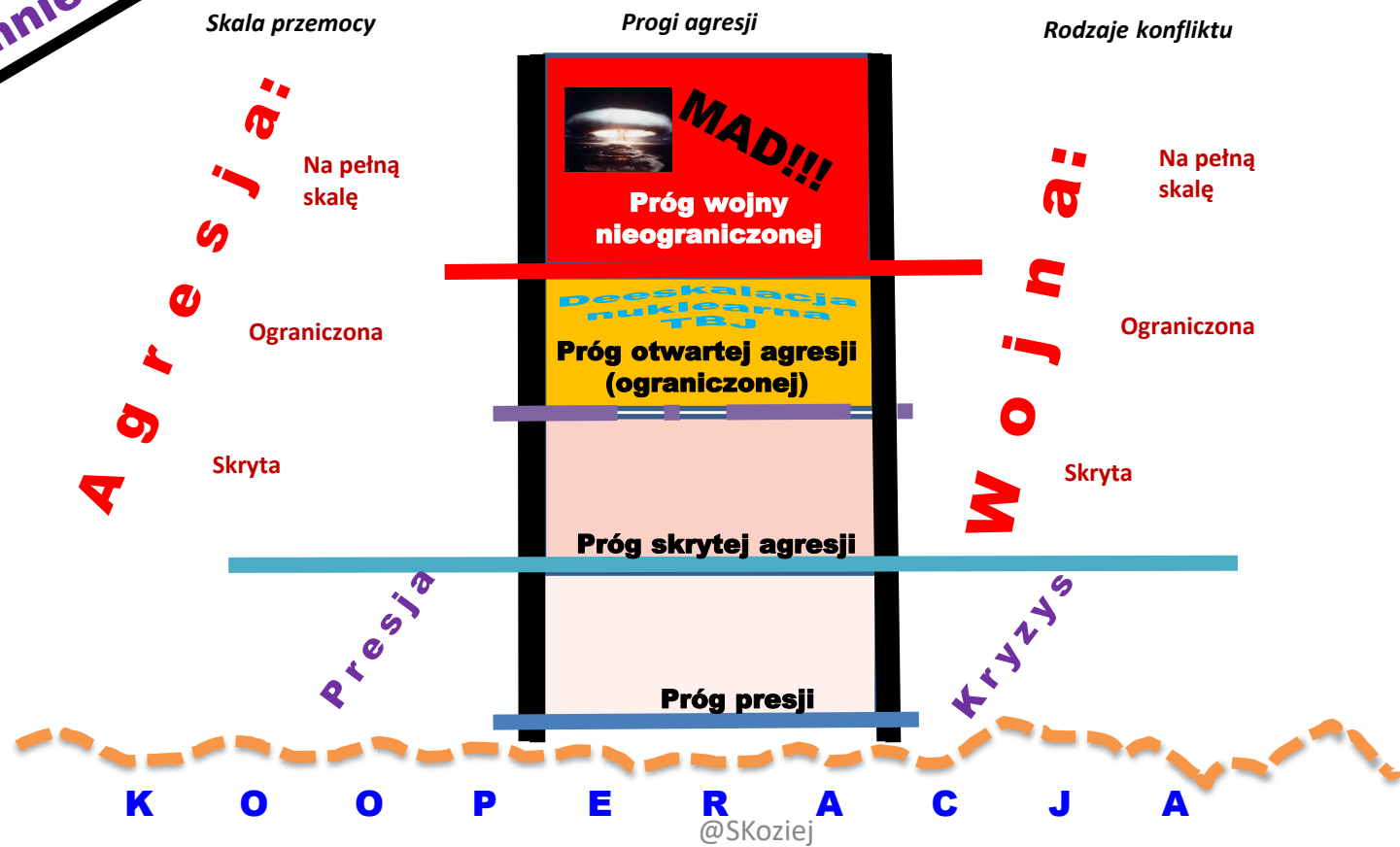
- **USA i WB - realni i pełni dysponenci broni jądrowej (zgodnie z NPT)**
- **obecnie w Europie są tylko bomby grawitacyjne na samolotach DCA**
- **obniżenie stopnia gotowości**

Strategiczna ewolucja NATO w obliczu neozimnowojennych wyzwań rosyjskich

- **zwrot od zadań ekspedycyjnych
ku zadaniom obrony kolektywnej**
- **wzmocnienie wschodniej flanki**
- **podkreślenie roli więzi
transatlantyckich**
- **odwrócenie negatywnego trendu
redukcji wydatków**

HYBRYDOWA ZIMNA WOJNA ROSJI PRZECIWKO ZACHODOWI: „stopnie eskalacji”

Przypomnienie

OD I DO II (nowej, hybrydowej) ZIMNEJ WOJNY

***W czasach konfrontacji zimnowojennej XX w. (I światowa zimna wojna) główną rolę odgrywało zagrożenie globalną wojną nuklearną**

***Okres pozimnowojenny – to przede wszystkim próby Zachodu budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa wspólnie z Rosją**

***Po rosyjskiej aneksji Krymu i interwencji na wschodniej Ukrainie zakończyła się era pozimnowojenna w stosunkach bezpieczeństwa Rosja-Zachód**

***Rozpoczęła się nowa zimna wojna – czyli ponowna konfrontacja polityczna między Rosją i Zachodem z groźbą użycia środków przemocy zbrojnej w tle, ale już z bardziej zróżnicowanymi i ograniczonymi formami tych zagrożeń**

***Druga (nowa, hybrydowa) zimna wojna w relacjach Rosji z Zachodem charakteryzuje się bardziej niż ta z XX wieku zróżnicowanymi zagrożeniami wojennymi**

***Presja neozimnowojenna wzbogacona została przede wszystkim o działania w cyberprzestrzeni**

***Szczególnie niebezpieczna w warunkach hybrydowej zimnej wojny jest groźba agresji skrytej (podprogowej), stwarzającej sytuacje trudnokonsensusowe dla NATO/UE oraz agresji ograniczonej, pod parasolem rosyjskiej doktryny tzw. „deeskalacji nuklearnej” przy pomocy taktycznej broni jądrowej**

***Znalezienie odpowiedzi na te zwłaszcza zagrożenia jest warunkiem skuteczności NATO/UE oraz stabilności stosunków bezpieczeństwa w relacjach Rosja-Zachód**

WOJNA NIE JEST TYLKO PO TO, ABY JĄ PROWADZIĆ. MOŻE BYĆ TAKŻE I JEST (jej groźba!) INSTRUMENTEM ZIMNOWOJENNEJ KONFRONTACJI POLITYCZNEJ:

mogą służyć i służą do straszenia/odstraszenia, szantażu/deszantażu

NATO – operacyjna reakcja na zagrożenia rosyjskie

- **Szczyt w Newport 2014: *Readiness Action Plan***
 - **Assurance: patrole powietrzne i morskie oraz zwiększona intensywność ćwiczeń i rotacyjna obecność szkoleniowa wojsk**
 - **Adaptation: 3x powiększone siły reagowania - NRF (do 40 tys.), w tym VJTF ("szpica")**
 - **Podwyższenie gotowości WKP-W**
 - **Rozmieszczenie załączków natowskich struktur integracji dowodzenia i wsparcia**
 - **2% PKB na obronę**

NATO – wzmocniona reakcja na zagrożenia rosyjskie

- **Szczyt w **Warszawie 2016**: dla neutralizowania szantażu oraz odstraszania przed agresją (w tym hybrydową, podprogową):**
 - **realizacja postanowień z Newport (“szpica”, załączki dowództw, Dowództwo WKP-W – doktryna użycia szpicy)**
 - **trwała/strategiczna obecność wojsk („czata” !!! - przekształcenie obecności ćwiczebnej w strategiczną) rotacyjny pobyt wojsk oraz stała infrastruktura...**

NATO – dalsze wyzwania: nowa koncepcja strategiczna

- **Więzi transatlantyckie,**
- **Współdziałanie NATO-UE (rola PESCO),**
- **Stała obecność wojsk na wschodniej flance,**
- **Transatlantycka i europejska mobilność strategiczna („wojskowe Shengen” na potrzeby strategicznego rozwijania sił: warunki prawne i infrastrukturalne)**
- **nakłady obronne,**
- **info/cyber/obrona,**
- **wobec Rosji: odstraszanie, w tym nuklearne (wzmocnione „nuclear sharing” +) i dialog**

Potrzeba adekwatnej strategii i potencjału odstraszania

- **Jak w klasycznej zimnej wojnie XX wieku warunkiem utrzymania konfrontacji na poziomie poniżej gorącej wojny jest równowaga odstraszania**
- **Dzisiaj takiej równowagi brak. Rosja ma przewagę w hybrydowej zimnej wojnie i istnieje spore ryzyko przekształcenia się jej w gorącą**
- **Stąd wynika konieczność zbudowania przez Zachód (NATO+UE) adekwatnej strategii i potencjału odstraszania**

Kwadryga odstraszania

SIŁY NUKLEARNE: strategiczne – doktryna MAD, taktyczna broń jądrowa w Europie – wzmocniony program „nuclear sharing”)

SIŁY KONWENCJONALNE: wysunięta obecność („czata”), siły reagowania (w tym „szpica” – z doktryną uprzedzającego rozwinięcia), siły wzmocnienia (plany ewentualnościowe i weryfikujące je manewry)

Odstraszanie w warunkach hybrydowej zimnej wojny

POTENCJAŁ INFORMACYJNY: konieczność zbudowania strategii i potencjału walki informacyjnej (system komunikacji strategicznej, cyberobrona: współpraca NATO-UE) @Skoziej

ODPORNOŚĆ STRATEGICZNA : obrona powietrzna, w tym p/rakietowa (zdolności A2/AD); operacyjne przygotowanie terytorium; ochrona i obrona ważnych obiektów infrastruktury krytycznej; potencjał mobilizacyjny; przygotowanie państwa podziemnego, w tym zbrojnego oporu/dywersji, na terytoriach okupowanych; system ochrony ludności w warunkach wojny; powszechna edukacja w sprawach bezpieczeństwa

Nuclear Sharing

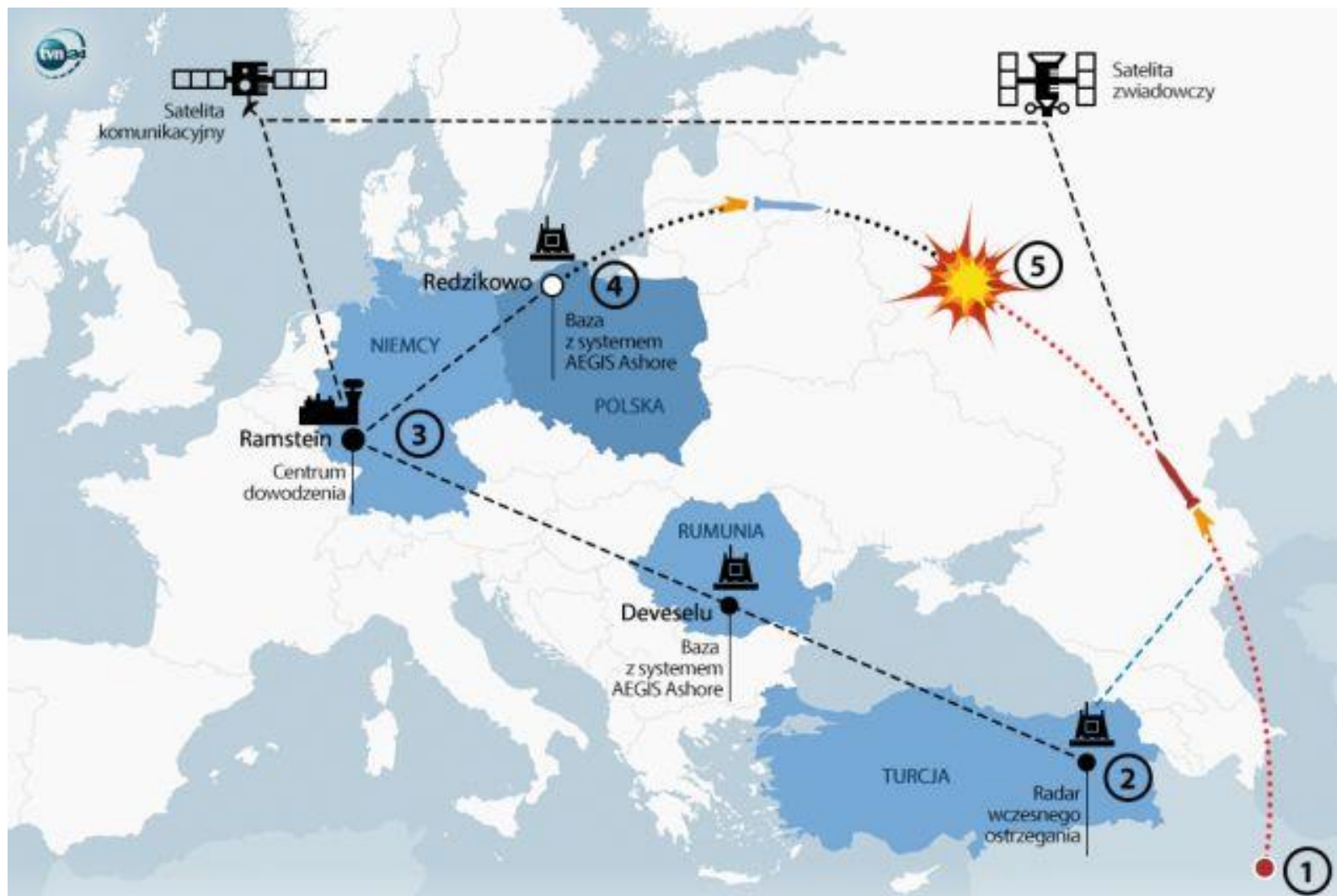
Program NATO wspólnego używania broni jądrowej przez USA i europejskich sojuszników niemających własnych arsenałów odstraszania nuklearnego

Państwo gospodarz rozmieszczenia bomb jądrowych USA	Baza sił powietrznych	Liczba bomb jądrowych USA	Samoloty państwa gospodarza zdolne przenosić bomby jądrowe USA	
			obecnie	planowana nowa generacja
 BELGIA	Kleine Brogel	10–20	F-16 koniec żywotności w latach 2023–2031	decyzja niepodjęta
 HOLANDIA	Volkel	10–20	F-16	F-35
 WŁOCHY	Aviano	w przybliżeniu 50	Tornado	F-35
	Ghedi	20–40		
 NIEMCY	Büchel	20 lub więcej	Tornado do 2020 roku	po 2020 roku brak – Tornada będą zastąpione Tajfunami bez zdolności przenoszenia bomb jądrowych USA
 TURCJA	Incirlik	50–90	F-16	F-35
RAZEM	5 państw 6 baz	160–240 bomb – najbardziej prawdopodobnie 180		

Taktyczna broń jądrowa w Europie

- **Możliwe opcje co do przyszłości TBJ w Europie:**
 - **Kontynuacja:** brak woli do zmiany; korzystny dla Rosji
 - **Redukcja:** wycofanie TBJ z Europy, redukcja ilościowa, likwidacja
 - **Eskalacja:** wzmocnienie polityki deklaratywnej NATO, modernizacja TBJ, poszerzenie „nuclear sharing”

1

Start wrogiej rakiety balistycznej

2

Namierzenie nadlatującej rakiety przez radary wczesnego ostrzeżenia i satelity

3

Centrum dowodzenia określa cel rakiety i wybiera optymalny sposób jej zniszczenia

4

Śledzenie nadlatującej rakiety przejmuje baza AEGIS Ashore w Redzikowie i odpala przeciwrakietę SM-3

5

Trafienie nadlatującej rakiety na granicy atmosfery. Niszczy ją sama energia uderzenia przez SM-3

CYBERBEZPIECZEŃSTWO W RAMACH NATO

- Cyberobrona jest **częścią obrony kolektywnej** na podstawie art.5. tak, jak obrona lądzie morzu i w powietrzu (szczyt w Warszawie)
- NATO uznaje, że **prawo międzynarodowe** stosuje się również odpowiednio do cyberprzestrzeni (Podręcznik „talliński” z 2013r.).
- NATO odpowiada za **ochronę własnych sieci** informatycznych oraz **koordynację** wysiłków narodowych, a także rozwój edukacji i ćwiczeń w zakresie cyberobrony.
- Państwa sojusznicze zobowiązały się do ochrony **swoich sieci, wymiany informacji oraz wzajemnego wsparcia** w zakresie cyberobrony (zapobieganie, powstrzymywanie, likwidacja skutków cyberataków), a także rozwijania swoich zdolności kompatybilnych w NATO (Warszawa).
- NATO podpisało porozumienie o **cyber-współpracy z UE (TANDEM)**

UNIA EUROPEJSKA

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA EUROTALANTYCKIEGO: ogniska wyzwań i zagrożeń

Przypomnienie

Wyzwania transatlantyckie:
niepewność co do
USA?

Wyzwania wewnątrz europejskie
(kryzys integracji,
migracje, terroryzm
wewnątrz europejski?)

**Kryzys w Europie
Wschodniej:**
(neoimperialny zwrot
strategiczny Rosji,
rewizjonizm jako cel i
konfrontacja polityczna
jako metoda. To nowa
jakość: kończy
pozimnowojenną erę
kooperacji.
Wojna hybrydowa,
agresja poniżej progu
wojny)

Obszar euroatlantycki

**Kryzys na Bliskim
Wschodzie i Afryce**
(ISIL, migracje.
Brak strategii.
Interwencja Rosji,
Turcja?)

Strategia bezpieczeństwa UE z 2003 r. - Środowisko bezpieczeństwa

- **UE - podmiot globalny !!**
- **agresja na dużą skalę na państwo UE - nieprawdopodobna (??)**
- **zagrożenia – ocena zbliżona do oceny amerykańskiej po 11.09**
 - **terroryzm - Europa bazą i obiektem**
 - **BMR i technologie rakietowe, ryzyko dla Europy**
 - **państwa upadłe, przestępczość**

Traktat lizboński

- **Zasada consensusu w sprawach bezpieczeństwa i obrony**
- **Wykonawstwo – może powierzyć grupie państw**
- **Klauzula solidarności**
- **Obowiązek pomocy i wsparcia w razie agresji – zgodnie z Kartą NZ i innymi zobowiązaniami (NATO) – ale to nie wspólna obrona!!**
- **Europejska Agencja Obrony**

Współpraca strukturalna (**PESCO**)

- **Państwa członkowskie, które spełniają wyższe kryteria w zakresie potencjału wojskowego oraz zamierzają przyjąć większe zobowiązania wojskowe z uwagi na najbardziej wymagające misje, mogą ustanowić **współpracę strukturalną****
- **W trakcie powstawania – jest deklaracja, udział Polski**

Wspólna obrona

- **Docelowo = wspólna obrona, jeśli tak postanowi Rada Europejska.**
- **Do tego czasu możliwe bliższe (wzmocnione) współdziałanie obronne części członków (wzajemna pomoc wojskowa i cywilna w razie agresji bezpośredniej)**
- **Państwa te na co dzień realizują tzw. współpracę strukturalną**

Globalna Strategia WPZiB UE z 2016 r.

Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe

A Global Strategy for the
European Union's Foreign And Security Policy

- **MISJA:** promowanie pokoju, zapewnianie bezpieczeństwa i dobrobytu oraz budowanie ładu globalnego
- **PRIORYTETY:** bezpieczeństwo UE, odporność na pld. i wsch., podejście zintegrowane, kooperatywne łądy regionalne, ład globalny
- **WARUNKI SKUTECZNOŚCI:** wiarygodność, zdecydowanie, spójność
- **DALSZE KROKI:** nowelizacja strategii sektorowych, przeglądy strategii globalnej

Shared Vision, Common Action:
A Stronger Europe

A Global Strategy for the
European Union's Foreign And Security Policy

ZAGROŻENIA WG STRATEGII BEZPIECZEŃSTWA UE Z 2013r.

Agresja na dużą skalę

- w Europie nieprawdopodobna. Zamiast tego Europa stoi w obliczu zagrożeń bardziej zróżnicowanych, mniej widocznych i trudniej przewidywalnych

Terroryzm

- wzrastające zagrożenie strategiczne dla całej Europy. Ma wymiar globalny i łączy się z ekstremizmem religijnym

Proliferacja broni masowego rażenia

- potencjalnie największe zagrożenie, zwłaszcza w połączeniu z rozwojem technologii raketowych oraz terroryzmem

Konflikty regionalne

- zagrożenia pośrednie i bezpośrednie, niebezpieczne zwłaszcza te na Bliskim Wschodzie

Państwa upadłe

- Następstwo złych systemów rządów (korupcja, nadużycie władzy, słabe instytucje, brak przewidywalności) oraz konfliktów wewnętrznych. Wzmagają niestabilność regionalną

Przestępczość zorganizowana

- ma charakter transgraniczny i Europa jest dla niej poważnym celem,

Struktura strategicznej misji UE

ZASADY DZIAŁANIA UE

ZAANGAŻOWANIE:

UE musi uczestniczyć w globalnym rynku i kształtowaniu jego zasad. Nie może izolować się od zagrożeń zewnętrznych. Degradacja środowiska, niedobór zasobów, transnarodowa przestępczość czy terroryzm nie znają granic. Otoczenie nie może być odseparowane od wnętrza. Dlatego UE powinna zarządzać współzależnością, z wszystkimi szansami, wyzwaniami i obawami, jakie ona niesie z sobą, włączając się w szerszy świat i współdziałając z nim.

JEDNOŚĆ DZIAŁANIA:

Nie ma konfliktu między interesami narodowymi i europejskimi. Podzielane w Europie interesy można realizować tylko będąc i działając razem. Tylko połączony potencjał prawdziwej unii daje możliwość zapewnienia bezpieczeństwa, dobrobytu i demokracji obywatelom oraz pozytywnego zmieniania świata.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ:

Nikt nie ma czarodziejskiej różdżki na rozwiązywanie kryzysów; nie istnieją uniwersalne recepty na wszystkie rozwiązania. Jednakże odpowiedzialne zaangażowanie może przynieść pozytywne zmiany. UE powinna szybko zapobiegać konfliktom, być zdolna i gotowa odpowiedzialnie i zdecydowanie reagować na kryzysy, ułatwiać lokalne porozumienia. Dotyczy to w szczególności Europy i sąsiadujących regionów. UE działać powinna także globalnie, aby oddziaływać na źródła konfliktów i biedy oraz promować niepodzielność i uniwersalność praw człowieka.

PARTNERSTWO:

UE będzie zabiegać o współodpowiedzialność w ramach partnerstwa z państwami, regionalnymi podmiotami i organizacjami międzynarodowymi. Będzie także pogłębiać partnerstwa ze społecznościami i prywatnym sektorem jako kluczowymi aktorami w sieciowo funkcjonującym świecie. Formami partnerstwa będzie dialog i wsparcie, ale także bardziej innowacyjne formy zaangażowania.

ZINTEGROWANE PODEJŚCIE UE DO SPRAW BEZPIECZEŃSTWA („comprehensive +”)

Podejście
wielowymiarowe:
*różnorodność
instrumentów*

Podejście
wielofazowe:
*zaangażowanie
we wszystkich
fazach konfliktu*

Podejście
wieloszczeblowe:
*zaangażowanie
na wszystkich
szczeblach
konfliktu*

Podejście
wielostronne:
*współpraca ze
wszystkimi
podmiotami
zaangażowanymi
w konflikt*

UE jako system bezpieczeństwa: triada warunków skuteczności strategicznej

Sama miękka siła nie wystarcza, dlatego dla **wiarygodności** potrzebne:

- adekwatny poziom wydatków obronnych,
- przeznaczanie 20% budżetów obronnych na zakupy uzbrojenia oraz badania i rozwój technologii
- maksymalna interoperacyjność
- zdolności do działań połączonych (joint) i wielonarodowych

Przewidywana nieprzewidywalność wymaga **zdolności do szybkiego i elastycznego reagowania**, a to oznacza potrzebę zmian w:

- dyplomacji,
- CSDP,
- rozwoju,
- oraz inwestowania w bazę wiedzy konieczną do spójnych działań zewnętrznych.

Spójności (joined-up) działań zewnętrznych służy:

- ustanowienie w Traktacie Lizbońskim funkcji Wysokiej Przedstawiciel ds. WPZiB i jednocześnie wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej
- oraz powołanie służby działań zewnętrznych
- kompleksowe podejście do konfliktów i kryzysów,
- połączone programowanie rozwoju, które będzie poszerzane o nowe pola, jak dyplomacja energetyczna, kulturalna czy gospodarcza.

POLA WDRAŻANIA STRATEGII GLOBALNEJ UE

Poziom ambicji UE w dziedzinie bezpieczeństwa: zadania strategiczne

REAGOWANIE NA ZEWNĘTRZNE KONFLIKTY I KRYZYSY:

obejmuje pełne spektrum zadań WPBiO w zakresie cywilnego i militarnego reagowania kryzysowego. Celem jest poszerzenie zdolności reagowania we wszystkich fazach cyklu konfliktowego, włącznie z prewencją, aby promować pokój i bezpieczeństwo w ramach opartego na zasadach ładu globalnego spinanego przez ONZ. Ambicją UE jest, aby być zdolną reagować zdecydowanie i szybko w ramach wszystkich zadań ujętych w artykule 43 Traktatu o UE

OCHRONA UE I JEJ OBYWATELI:

Obejmuje takie zadania, jak ochrona sieci i infrastruktury krytycznej; bezpieczeństwo granic zewnętrznych, włącznie z budowaniem takich zdolności u partnerów; ochrona cywilna i reagowanie na katastrofy; zapewnienie stabilnego dostępu i korzystania z przestrzeni globalnych; przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym; cyberbezpieczeństwo; zapobieganie i przeciwdziałanie terroryzmowi i radykalizmom; zwalczanie przemytu; budowanie zdolności radzenia sobie z nielegalną migracją; promowanie przestrzegania reżimów antyproliferacyjnych oraz zwalczanie nielegalnego handlu bronią i

organizowanej przestępczości

BUDOWANIE ZDOLNOŚCI PARTNERÓW W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA:

Misje/operacje wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony o zadaniach szkoleniowych, doradczych i/lub konsultacyjnych (mentoringowych) w sektorze bezpieczeństwa

Europejski plan działań na rzecz obronności

Europejski Fundusz obronny

Pion badawczy: wspólne prace badawcze w sektorze obronnym - finansowane z budżetu UE

Pion zdolności: wspólna produkcja i zakupy priorytetowego sprzętu obronnego – finansowane głównie z wkładów państw uczestniczących we wspólnych programach

Wspieranie przedsiębiorstw sektora obronnego

Wspieranie jednolitego rynku obronnego

PRIORYTETOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY NATO-UE

- **przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym**
- **współpraca operacyjna na morzu**
- **cyberbezpieczeństwo i cyberobrona**
- **zdolności obronne państw członkowskich**
- **przemysł obronny i badania obronne**
- **ćwiczenia**
- **zdolności obronne i w zakresie bezpieczeństwa oraz odporność/żywoćność partnerów na wschodzie i południu**

Partnerstwo z USA

Sens i istota partnerstwa z USA

- **Trzeci zewnętrzny filar polskiego bezpieczeństwa: szybciej może reagować niż cały sojusz**
- **Ma sens wtedy, gdy interesy strategiczne USA są zbieżne z interesami narodowymi Polski (kontekst Rosji)**
- **Partnerstwo asymetryczne – różnica potęg**

Klasyczna strategia zimnowojenna USA

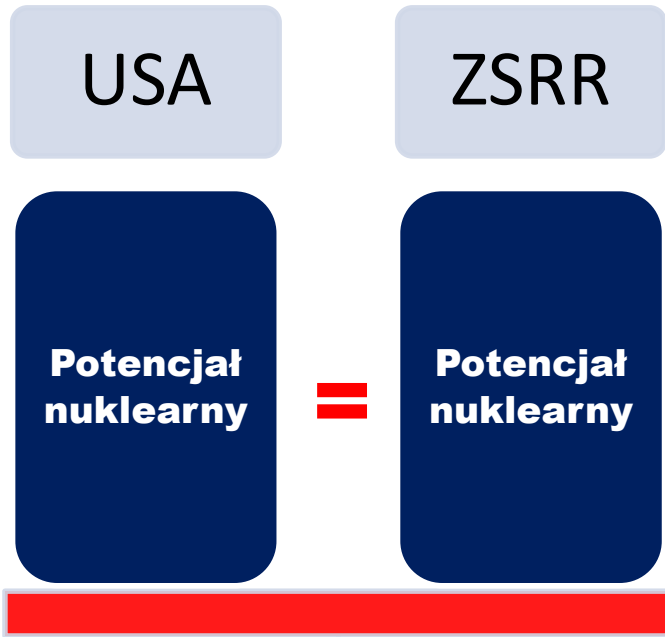
- **Hiroszima (6.08.45) i Nagasaki (9.08.45)**
- **Odstraszenie symetryczne – zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia**
- **Groźba „zimy nuklearnej” („nuklearnej epoki lodowcowej”)**
- **Kryzys kubański w 1962 r.**

Table 19-1. **Game Theory Matrix of Nuclear Strategies**

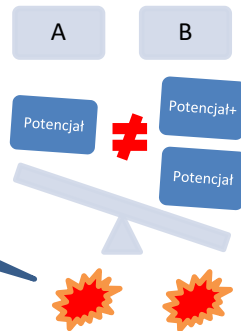
		Soviet Nuclear Strategies	
		Strategy A: First Strike Posture	Strategy B: <u>Second Strike Posture</u>
U.S. Nuclear Strategies	Strategy A: First Strike Posture	Neither side dominates; high risk of escalation	U.S. dominates; unstable balance
	Strategy B: <u>Second Strike Posture</u>	Soviet Union dominates; unstable balance	<u>Stable balance at affordable cost</u>

Wg: R. L. Kugler, Policy Analysis in National Security Affairs: New Methods for a New Era, NDU, Washington, 2006, p. 467

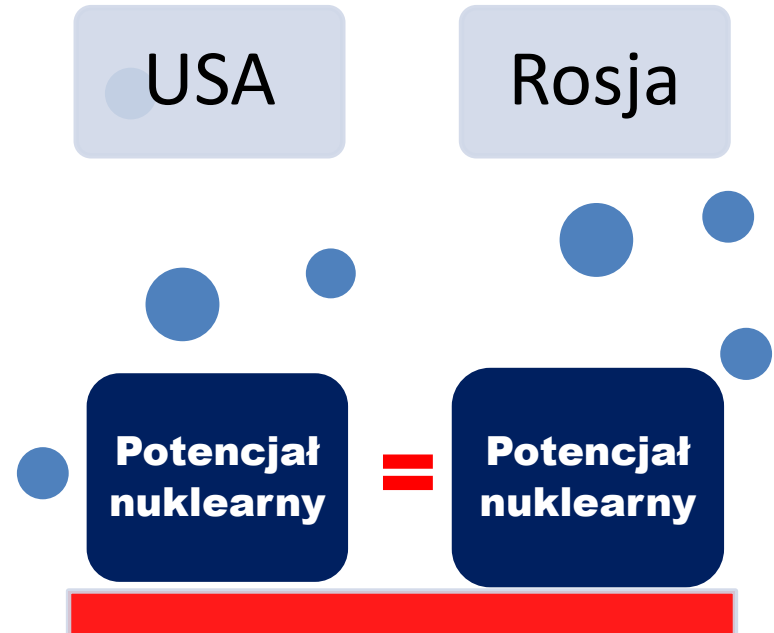
ZIMNA WOJNA (MAD)

Brak równowagi to katastrofa

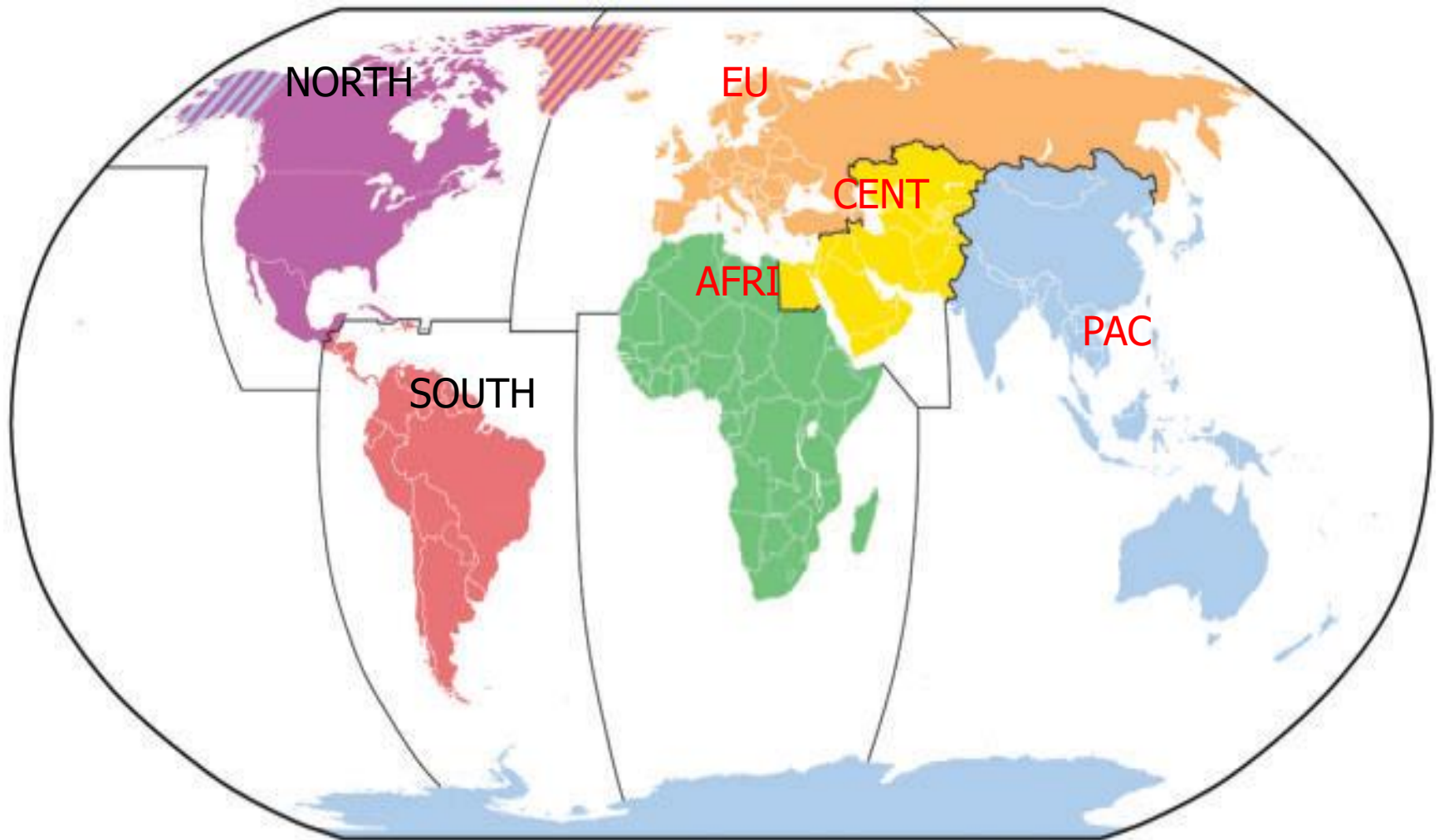

ERA POZIMNOWOJENNA (MAD + ryzyka asymetryczne)

Asymetryczne podmioty i ryzyka

GEOGRAFICZNE STREFY ODPOWIEDZIALNOŚCI STRATEGICZNYCH DOWÓDZTW USA

USA – nowa strategia hegemonia światowego po 11 września 2001 r.

- **Przed 11 września – hegemon**
- **Szok po 11 września 2001 - nowe koncepcje strategiczne (system strategii narodowych)**
- **Nieadekwatność dotychczasowej strategii odstraszania (MAD) w stosunku do terrorystów i państw zbójceckich**
- **Prewencja i uderzenia uprzedzające w walce z terroryzmem i BMR**
- **Obrona przeciwrakietowa – odpowiedź na asymetryczne zagrożenia raketowo-nuklearne**

USA – wojny w Afganistanie i w Iraku

▪ Afganistan

- Reakcja operacyjna na 11.09
- Akceptacja świata, artykuł 5. NATO
- **Błędny cel: budowanie nowego państwa. Problem do dziś**

▪ Irak

- Motywacje i błąd wywiadu
- Szybkie zwycięstwo wojskowe
- Trudności pokonfliktowe
- Wycofanie i ... skutki do dziś złe
(**Państwo Islamskie**)

USA – zmiana strategiczna Obamy

- **Anty- Bush**
- **Świat bez broni jądrowej**
- **Reset z Rosją**
- **Korekta obrony przeciwrakietowej**
- **Wycofanie z Iraku, dokończenie Afganistanu**
- **Zwrot ku Azji**
- **Problem „czerwonej linii” wobec Syrii**
- **Krach resetu, powrót do Europy?**
- **Powrót do Iraku**

USA za prezydentury D. Trumpa

- **USA wobec Rosji:**
 - **cyberinterwencja Rosji w wybory? Nowa zimna wojna?**
- **USA wobec NATO i UE:**
 - **początkowy sceptycyzm, pragmatyzm (podobieństwo celów) zwycięża**
- **USA wobec Chin:**
 - **Główny rywal, partner wobec wyzwania północnokoreańskiego?**
- **USA wobec Bliskiego Wschodu:**
 - **Państwo Islamskie, Iran – a ...Rosja?**

Światowe wydatki obronne

INNE STRUKTURY I PODMIOTY

- **Grupa Wyszehradzka**
- **Trójmorze (Międzymorze)**
- **Trójkąt Weimarski =
Niemcy, Francja**
- **Grupa Północna**
- **Partnerstwo z Ukrainą (?)**

Podsumowanie

- **NATO i UE – główne filary zewnętrzne bezpieczeństwa Polski**
- **USA – główny partner strategiczny**
- **Scenariusze ładu międzynarodowego – wzrasta ryzyko scenariuszy niekorzystnych**

www.koziej.pl
[@Skoziej](https://www.instagram.com/Skoziej)